

Duurzaamheidsmeter voor Waterschappen (DvW)

" Duurzaamheid zit ons in de genen." Peter Glas, voorzitter Unie van Waterschappen, Klimaatcongres 17 november 2010

Doel Duurzaamheidsmeter voor Waterschappen (DvW)

De Duurzaamheidsmeter biedt inzicht en overzicht wat betreft de ambities en initiatieven die een waterschap heeft op het gebied van duurzame ontwikkeling. Voor meer informatie over de wereld van de waterschappen zie www.waterschappen.nl of de website van de Unie van Waterschappen: www.uvw.nl.

Doelgroepen

De resultaten van het invullen van de vragenlijsten zijn voor iedereen toegankelijk via www.duurzaamheidsmeter.nl. De Duurzaamheidsmeter is vooral bedoeld als inspiratiebron voor een ieder die er belang aan hecht dat duurzaamheid hoog op de agenda van zijn of haar waterschap staat. Een waterschap is zelf verantwoordelijk voor de invulling van de vragenlijsten en kan zo nodig de antwoorden corrigeren of actualiseren. Eveneens is het met nadruk de bedoeling om de keuzes en prestaties van waterschappen onderling met elkaar te vergelijken om vooral te leren van elkaars successen en oplossingen.

Opbouw

Inhoud en werkwijze van de Duurzaamheidsmeter voor Waterschappen is gebaseerd op eerdere ervaringen met het ontwikkelen en uitvoeren van de Lokale en Provinciale Duurzaamheidsmeters. De eerste versie van de Lokale Duurzaamheidsmeter dateert uit 1999 en is ontwikkeld door COS Nederland, de vereniging van centra voor internationale samenwerking. De Provinciale Duurzaamheidsmeter verscheen in 2010 met ondersteuning van het interdepartementale Programma Leren voor Duurzame Ontwikkeling.

De Duurzaamheidsmeter is geënt op de drie dimensies van duurzame ontwikkeling, te weten People, Planet en Profit. Daarnaast kan er een vierde component Proces aan toegevoegd worden om het belang van een integrale benadering en het proces van internalisering te benadrukken. De structuur van de Duurzaamheidsmeter voor Waterschappen is schematisch in de tabel weergegeven.

Resultaten en scores

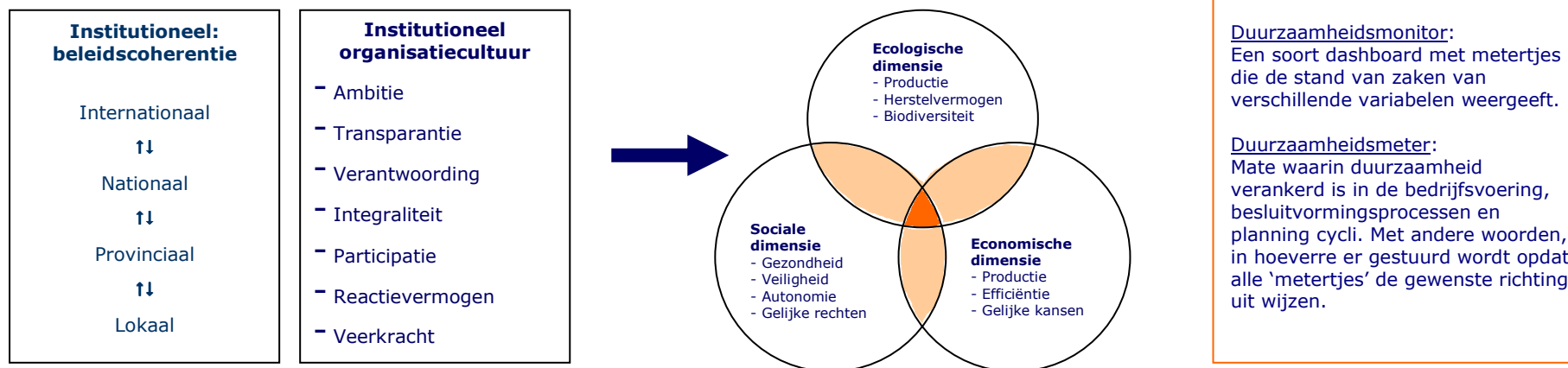
De resultaten zijn een weergave van de vragenlijsten zoals ingevuld, en zo mogelijk geactualiseerd, door de waterschappen. Wat betreft de scores is de volgende logica gevolgd: aan een positief antwoord op **kernvragen en subvragen** kan maximaal 3 punten worden toegekend. In het geval van bijzondere ambities wordt een extra punt toegevoegd, dus kan een score van maximaal 4 punten opleveren. Daarnaast wordt er per subthema de mogelijkheid geboden om extra inspanningen onder de aandacht te brengen.

PROCESS <i>Visie – organisatie – communicatie</i>		
PEOPLE <i>Participatie,</i>	PLANET <i>Preserveren</i>	PROFIT <i>Prosperity</i>
Sociaal Beleid	CO ₂ – Energie	Ketenverantwoordelijkheid
Burgerparticipatie	Natuur – Milieu (waterkwaliteit)	Duurzame Economie
(Internationale) Samenwerking	Water – Ruimte (waterkwantiteit)	Innovatie

Achtergrondinformatie

De Duurzaamheidsmeter kijkt naar de inspanningen van decentrale overheden om zorg te dragen voor duurzame ontwikkelingen. De Monitor Duurzaam Nederland 2009 (te downloaden via www.cbp.nl) biedt een helder overzicht en duidelijk inzicht waarom een actief duurzaamheidsbeleid door de overheid nodig is. Immers: "het streven naar welvaart door het individu valt lang niet altijd samen met het streven naar lokale of mondiale duurzame ontwikkeling" (uit Monitor Duurzaam Nederland 2009). Vooral voor lokale en regionale bestuurslagen is het belangrijk de verschillende belangen op transparante wijze tegen elkaar af te wegen.

Schematische illustratie, aangepast naar JJ Kessler (2003)

De waterschappen beschikken over twee eigen instrumenten voor monitoring van ambities en resultaten:

- **De Waterschapspiegel** is een landelijke vergelijkingsrapportage (benchmark) waarmee de waterschappen tweejaarlijks collectief verslag doen van de resultaten die ze samen hebben bereikt. Het leren en verbeteren staat hierin centraal. Tot op heden zijn er twee verschenen: de Waterschapspiegel 2008 en 2010.
- **Waterschapspeil** is de jaarlijkse rapportage waarmee de waterschappen collectief en op transparante wijze verslag doen van hun resultaten. Deze rapportage heeft als doel verantwoording af te leggen aan de stakeholders: politici, bestuurders, toezichthouders, partners, journalisten en burgers. Bij het uitwerken van de vragenlijsten van de Duurzaamheidsmeter voor Waterschappen is hier zoveel mogelijk op aangehaakt.

Naast het aansturen van duurzame ontwikkeling binnen de geografische eenheid van een waterschap, richt een aantal vragen zich op de voorbeeldrol van waterschappen. Met andere woorden: op de duurzame of maatschappelijke verantwoordelijkheid van de eigen bedrijfsvoering. Voor de uitwerking van een eigen MVO-profiel en/of MVO-beleid kan de Duurzaamheidsmeter als eerste opstap dienen, maar verwijzen we ook graag verder naar de nieuwe ISO 26000 richtlijn voor MVO: www.nen.nl/iso26000 en voor een eventuele managementsysteemcertificatie: de MVO Prestatieladder: www.mvoprestatieladder.nl.

Denk mondiaal, handel lokaal

De Duurzaamheidsmeter vindt zijn oorsprong in het rapport 'Our Common Future' (1987) en de Agenda voor de 21ste eeuw die in 1992 tijdens een wereldtop in Rio de Janeiro is opgesteld en welke in 2002 in Johannesburg is aangescherpt. De algemeen aanvaarde definitie van duurzame ontwikkeling die sindsdien wereldwijd gehanteerd wordt luidt:

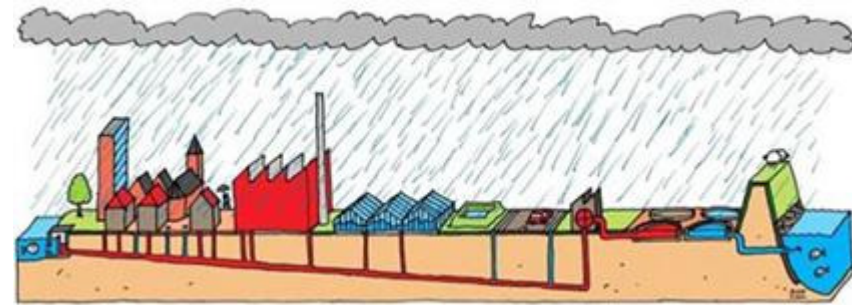
"een ontwikkeling die voorziet in de behoeften van de huidige generatie, zonder dat daarmee de behoeften van toekomstige generaties, zowel hier als in andere delen van de wereld, in gevaar worden gebracht". (Brundtland, 1987).

Aan de hand van de vragenlijsten van de Duurzaamheidsmeter wordt expliciet gekeken of er ook rekening gehouden wordt met de internationale dimensie van duurzame ontwikkeling: met de mondiale gevolgen van het eigen handelen en de kansen die er liggen om een positieve bijdrage te leveren aan duurzame ontwikkeling in internationale context.

Kernbegrippen uit de waterwereld

(Afbeeldingen overgenomen van het waterloket van de gemeente Leusden)

Waterketen: keten van ingrijpen van de mens in het watersysteem: van drinkwaterproductie tot rioolwaterzuivering

Watercyclus of watersysteem: de natuurlijke weg van water: regenwater – grondwater - oppervlaktewater

Meer informatie:

Verdere informatie over de wereld van de waterschappen is te vinden via de website www.waterschappen.nl en de website van de Unie van Waterschappen: www.uvw.nl.

